

PROBLEMÀTICA ACTUAL DE LA RESTINGA DE L'ALBUFERA

EULÀLIA SANJAUME

Catedràtica de Geografia Física
Universitat de València

➔ 1.- Canvis a escala Global:

- ★ Increment de la temperatura del aire atmosfèric i, com a conseqüència, de l'aigua del mar que experimenta una expansió tèrmica que, de moment, suposa un lleugera pujada del nivell del mar.
- ★ Increment de la freqüència i energia del temporals, com per exemple el Gloria.

➔ 2.- Alteracions a nivell de tota la Costa Valenciana:

- ★ Disminució de les entrades de sediments a la platja: per la regularització dels caixers del rius, l'urbanització de les vessants dels rius i, sobre tot, per les retencions que provoquen els embassaments.
- ★ Canvi de textura del sediments de les platges: moltes de les de còdols s'han transformat en arenoses.
- ★ Canvi del diàmetre de l'arena de les platges: a 1977 els diàmetres entre 0,29-0,21mm eren els més habituals, mentre que a 2007 havien disminuït a 0,14mm ¿Regeneració de platges?.
- ★ Urbanització casi total de la franja litoral de la costa valenciana.
- ★ Destrucció de la majoria de les dunes litorals.
- ★ Construcció de passeigs marítims, moltes vegades destruint les dunes.

➔ 3.- Alteracions mes locals

- ★ Construcció d'obres rígides: defenses d'escullera, espigons perpendiculars, espigons paral·lels, ports esportius y, sobre tot, els grans ports comercials.
- ★ Obres blanques; regeneració de platges.

El Sistema litoral es un sistema obert que presenta entrades i sortides, tant de material com d'energia.

- Les entrades de material son els sediments.
- Les entrades d'energia son el vent i les ones.

- Les sortides de material es donen quan troben una trampa estructural (el Cap de Cullera, un espigó), o una profunditat a la qual els sediments escapen a la possibilitat de ser remoguts per les ones.
- Les sortides d'energia es produeixen per fricció.

Els canvis globals, produeixen un increment de l'energia y, per tant, un increment de l'erosió. Els canvis al conjunt de la costa suposen disminució de sediments o alteracions en el intercanvis dins del sistema i també faciliten l'erosió, excepte les regeneracions. Els canvis locals rígids son molt importants, ja que son els únics que provoquen alteracions dels processos de dinàmica marina: especialment a la deriva litoral.

Per a poder explicar el problema d'erosió induïda que experimenta la restinga de l'Albufera, des de la construcció del port de València, però especialment des de l'última gran expansió del 2007, que afecta sobre tot a la Devesa, tindriem que començar explicant de quina manera els espigons del port alteren els paràmetres de les ones i el corrent de la deriva litoral. Per això és necessari aclarir 6 conceptes de dinàmica marina (Oceanografia Física).

1.-¿Com es formen les ones?

2.-¿Què transporten?

3.-¿Què passa quan senten el fons?

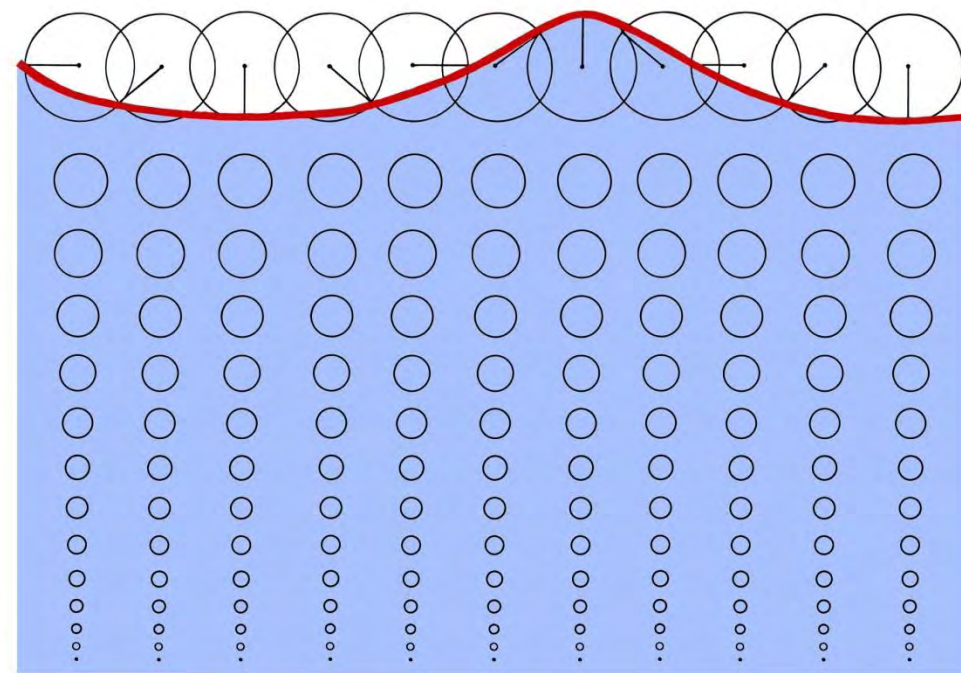
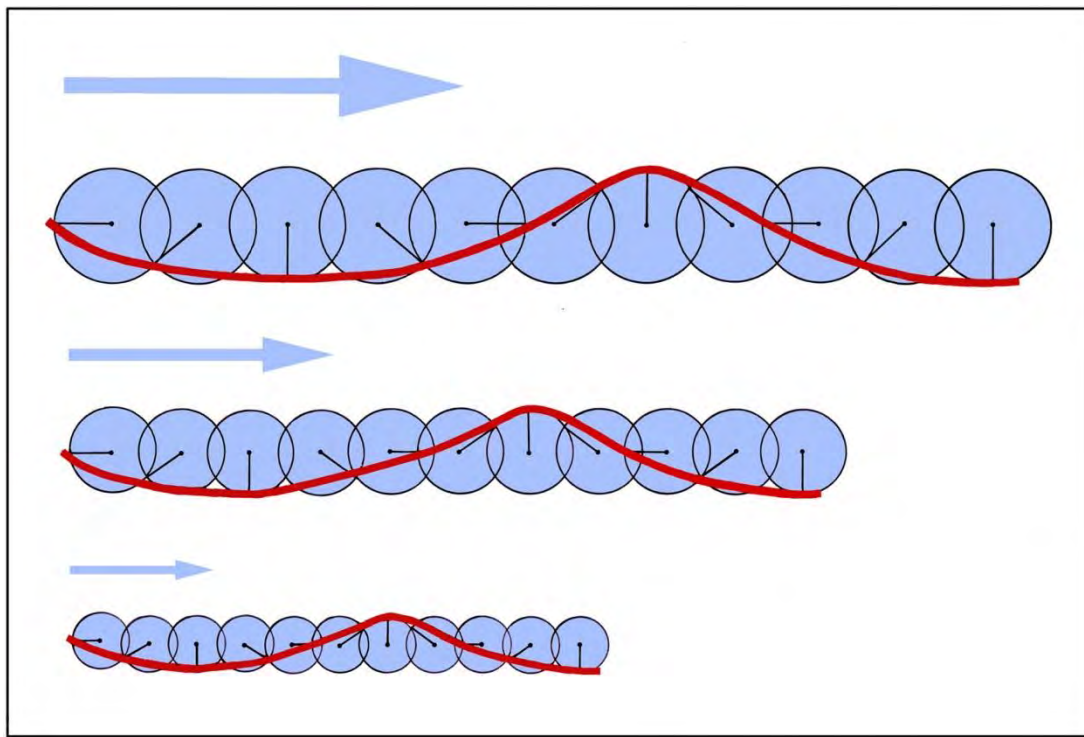
4.-¿Què es la difracció de les ones?

5.-¿Que es la refracció?

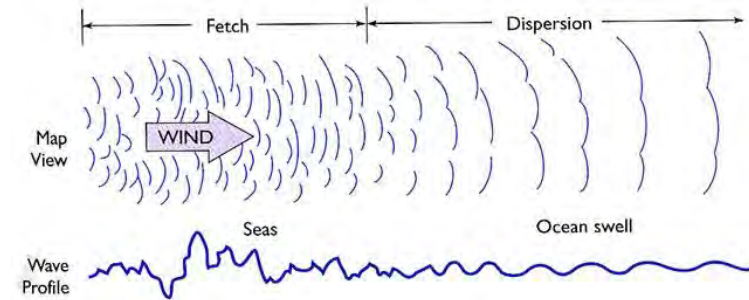
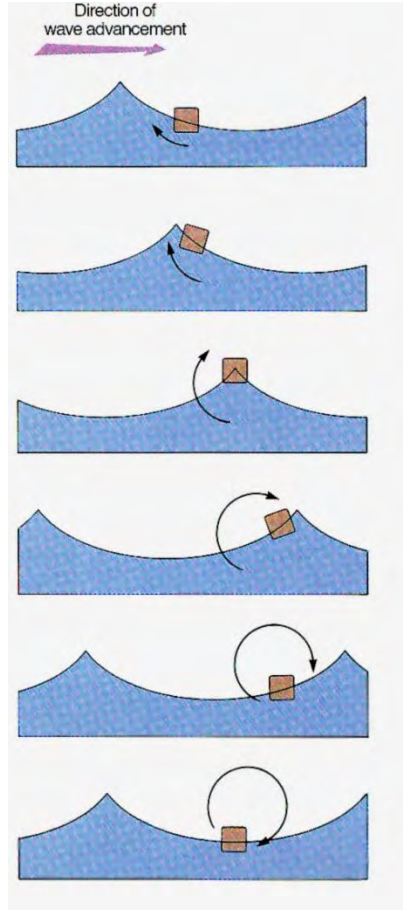
6.-¿Que passa quan trenquen les ones?

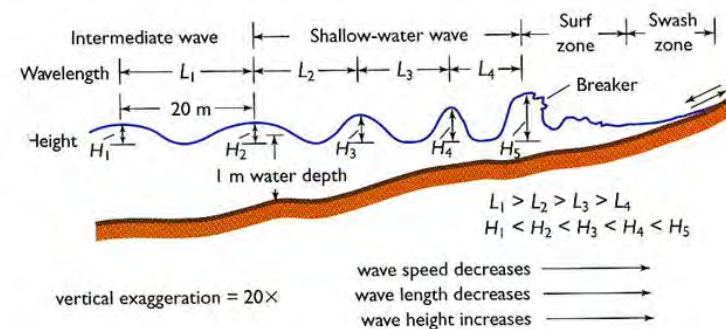
¿Com es formen les ones?

¿Què transporten? i ¿Què passa quan senten el fons?

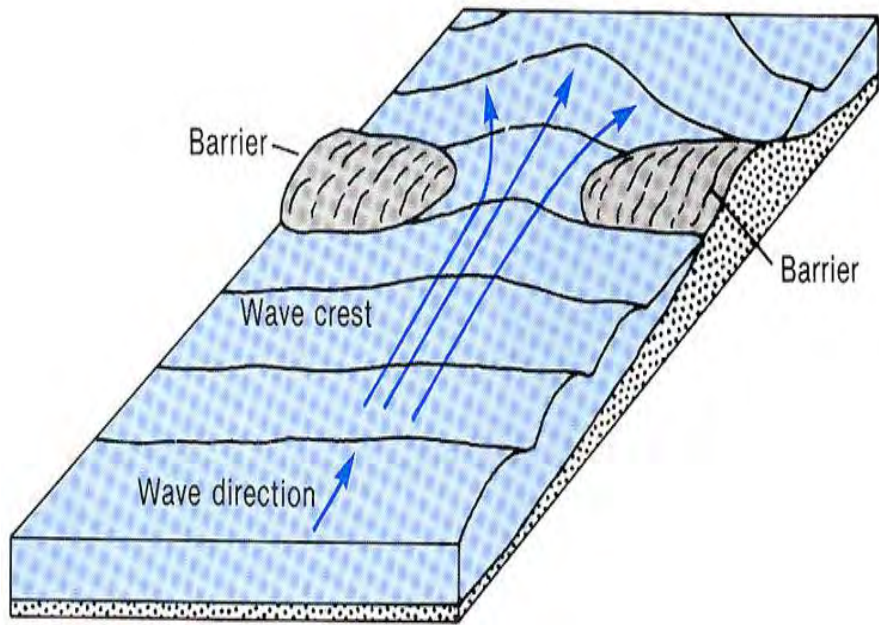

(a) DEEP-WATER WAVE TRANSFORMATIONS

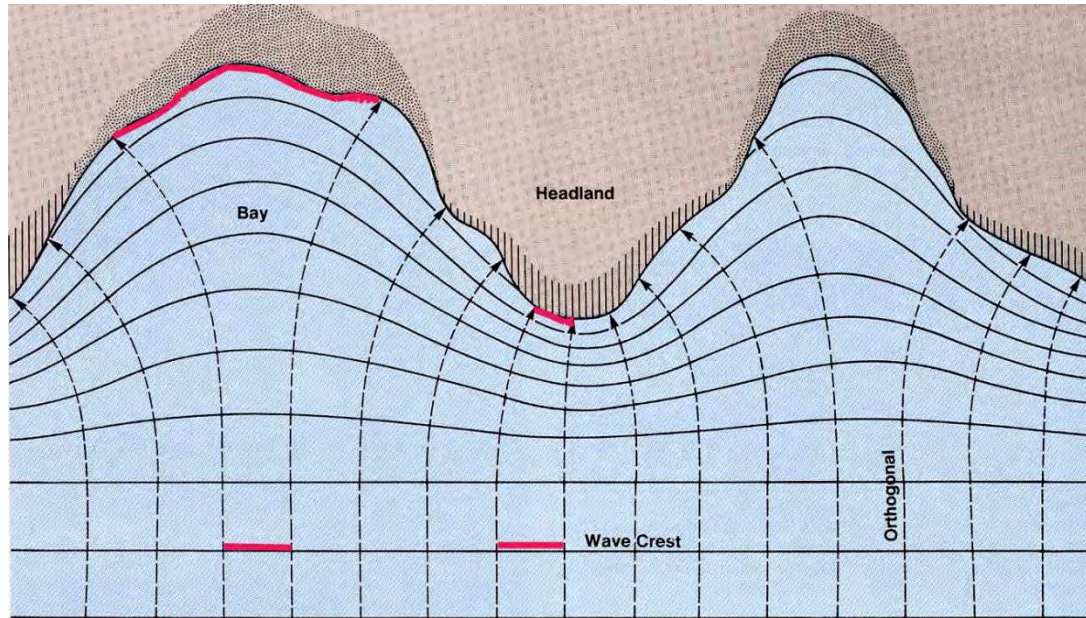

(b) SHALLOW-WATER WAVES IN PROFILE

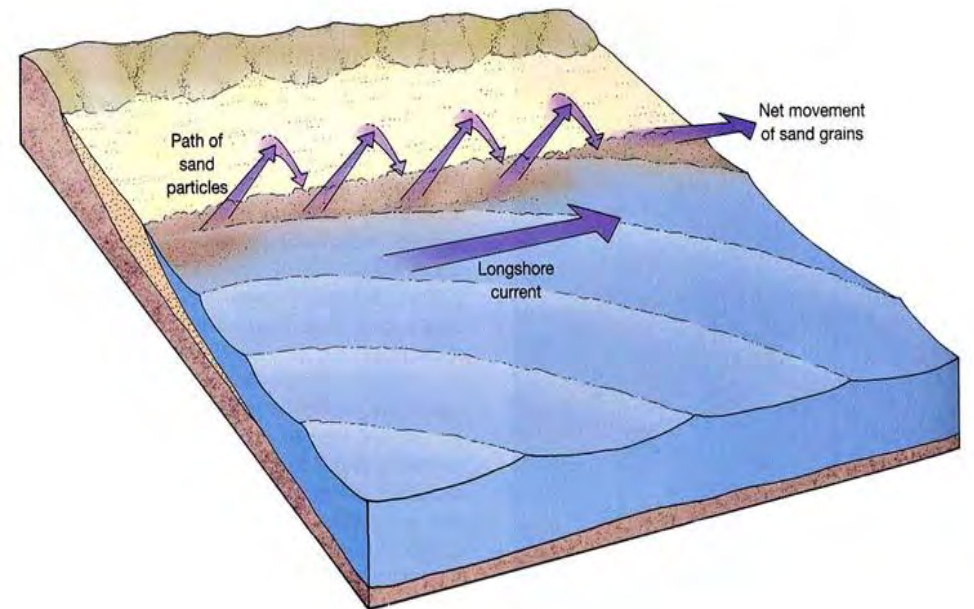
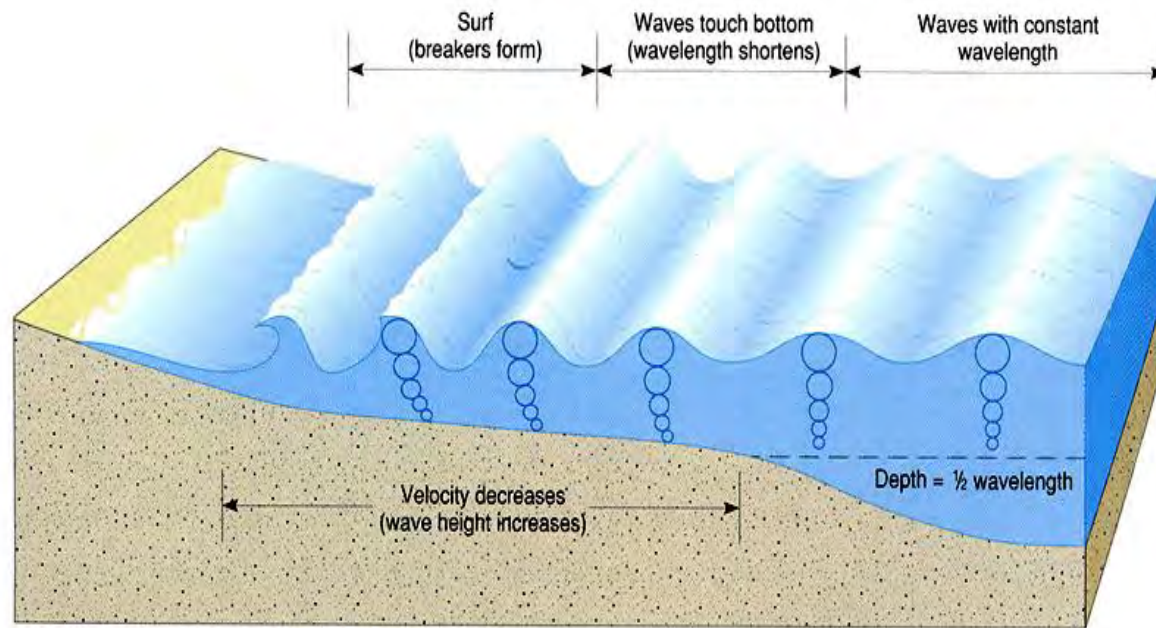
¿Què es la difracció de les ones?

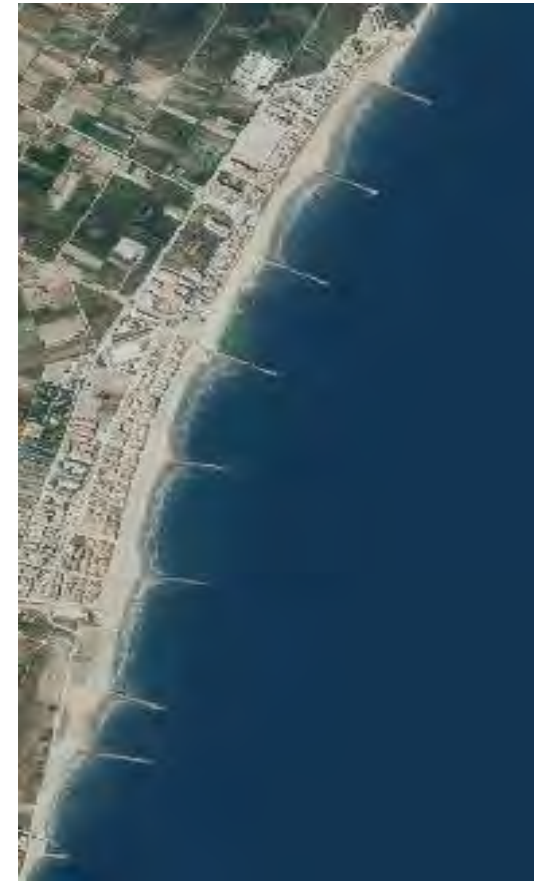
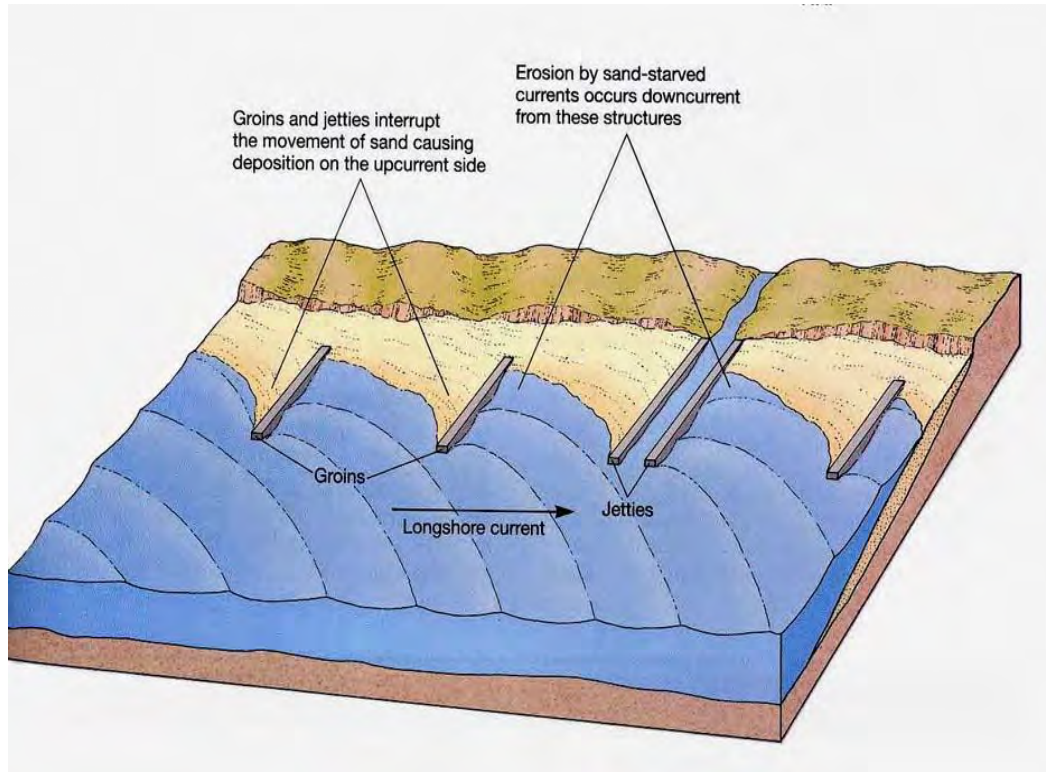
¿Què es la refracció?

¿Què passa quan trenquen les ones?

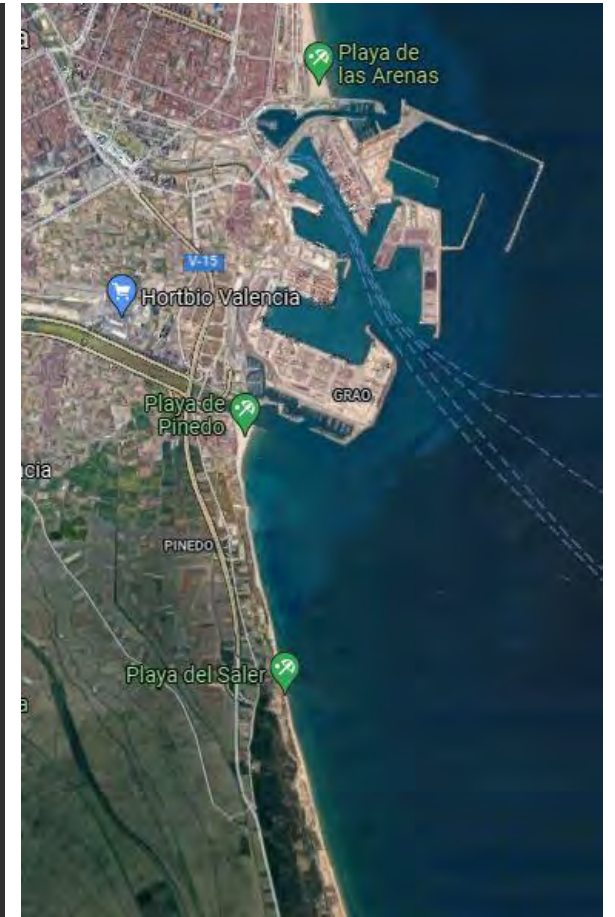

Mostra de com afecten els espigons a la deriva litoral

¿Què volem dir quan parlem de l'ombra d'onatge dels espigons del port?

La direcció de les ones es corresponen amb vents del primer quadrant, especialment del NNE, NE, ENE, tant el mar de fons com els grans temporal que es generen al Golf de Gènova (NE). Si perllonguem una línia imaginària des de els espigons perpendiculars fins a on les ones tornarien a trencar directament a la platja i s'endurien cap al sud els sediments tornant a carregar la deriva litoral, constatem que el port actual afecta molt més al sud que el port de 1956. Tornar a carregar la deriva litoral sense la substitució dels sediments atrapats al nord suposa una enorme erosió cap al sud del port. Fins a Dénia, la deriva litoral presenta una component neta de direcció N-S.

La restinga presenta actualment unes condicions prou preocupants, per tot el que hem dit al principi. La multi varietat de causes que la perjudiquen ha invertit la tendència històrica progradant, al menys des de època romana. Les agressions han sigut moltes i fortes, algunes generals i d'altres particulars.

- Una de les coses mes preocupants es la falta de sediments. La conca del Ebre presenta 229 embassaments entre grans i petits. El Millars 8; el Palància 2; el Túria 3 i el Xúquer 8. Tot això suposa molts, molts milions de m³ de sediments atrapats i perduts. Demanaria que els sediments retinguts retornessin, encara que de manera artificial (amb camions??, un cop dragats i descontaminats), al sistema litoral.
- Demanaria als grans ports comercials una draga permanent que faci un *by pass*, transportant sediments de la zona d'acumulació a la d'erosió.
- Demanaria regenerar les dunes davanteres a totes les platges arenoses, per facilitar l'intercanvi natural.
- Demanaria evitar de tota manera d'urbanització del pocs espais lliures de edificacions que encara ens queden.
- Demanaria que no es feren mes espigons, al menys perpendiculars, ja que son clares les seves conseqüències.
- Demanaria que el diàmetre de l'arena de regeneració sigui de 2mm. Hi ha que trobar la manera.
- Demanaria, ja que no es poden plantar desgraciadament els alguers, que s'intenti trobar alguna manera de dissipar l'energia de les ones i tornar a perfils submergits dissipatius com teníem abans.
- Demanaria no oblidar la lluita contra el Canvi Climàtic o Global. Estem al límit!

- **Des de fa uns anys s'intenta trobar solucions als problemes actual amb accions parcial i locals. Accions necessàries, però ha quedat demostrat que son insuficients.**
- **Tenint en compte el valor ecològic, social i econòmic de les platges, seria desitjable que poguéssim tractar tota aquesta problemàtica des de una perspectiva global i multi disciplinar.**
- **Voldria, i ja se que es una utopia, que científics, tècnics, gestors, polítics, associacions ecologistes, associacions ciutadanes i ciutadans en general féssim força tots junts per obligar-nos a científics, tècnics i gestors a reunir-nos per abordar la problemàtica que tenim damunt, amb amplitud de mires, sense gremialismes de cap tipus, i no deixar les reunions fins no trobar algunes actuacions, encara que fossin de prova i error, per a intentar trobar algunes solucions al greu problema que tenim davant.**

No m'agradaria gents que d'aquí uns anys, no se quants, el lluent de l'Albufera de aquesta foto tan bonica, fos d'aigua salobre o totalment marina.

Crec que encara està a les nostres mans!!!!

